

અસ્વીકરણ: સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઈ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

DISCLAIMER: The translated judgement in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/ her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgement shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.

=====

અમદાવાદ મધ્યે ગુજરાતની ઉચ્ચ અદાલતમાં

૨૦૧૬ની વિશેષ દીવાની અરજી નંબર ૧૭૪૩૯

મંજૂરી અને સહી માટે:

માનનીય શ્રી.ન્યાયમૂર્તિ એમ. આર. શાહ

અને

માનનીય શ્રી.ન્યાયમૂર્તિ બી. એન. કારિયા

=====

૧	શું સ્થાનિક અખબારોના પત્રકારોને ચુકાદો જોવાની મંજૂરી આપવામાં આવી શકે?	
૨	પત્રકારને સોંપવામાં આવે કે નહીં?	
૩	શું માન. ન્યાયમૂર્તિ ચુકાદાની વાજબી નકલ જોવા માંગે છે?	
૪	શું આ કેસમાં ભારતના બંધારણના અર્થઘટન અથવા તે હેઠળ કરવામાં આવેલા કોઈપણ આદેશ અંગે કાયદાના નોંધપાત્ર પ્રશ્નનો સમાવેશ થાય છે?	

=====

મેસર્સ અક્ષા પેક (ઈન્ડિયા) પ્રાઇવેટ લિમિટેડ અને ૧....અરજદાર(ઓ)

વિરુદ્ધ

ગુજરાત સરકાર, ગૃહ વિભાગ અને ૩ પ્રતિવાદી (ઓ)

=====

ઉપસ્થિતિ:

અરજદાર(ઓ) નંબર ૧ – ૨ ના એડવોકેટ શ્રી ધવલ શાહ,

અરજદાર(ઓ) નંબર ૧ – ૨ ના એડવોકેટ શ્રી એસ. એસ. અચ્યર,

સામાવાળા(ઓ) નંબર ૧ – ૪ ના એજીપી સુશ્રી મૈથિલી મહેતા

=====

કોરમ: માનનીય શ્રી ન્યાયમૂર્તિ એમ. આર. શાહ

અને

માનનીય શ્રી ન્યાયમૂર્તિ બી. એન. કારિયા

તારીખ : ૨૨/૧૨/૨૦૧૬

મોખિક ચૂકાદો

(માનનીય શ્રી ન્યાયમૂર્તિ એમ. આર. શાહ દ્વારા)

[૧.૦] ભારતના સંવિધાનના અનુચ્છેદ ૨૨૬ હેઠળની આ અરજી દ્વારા અરજદારોએ નીચે મુજબની દાદ માંગેલ છે;

(A) આપ નામદાર મહેરબાન થઈ પરમાદેશ અથવા પરમાદેશના સ્વરૂપની કે ઉત્પ્રેશણ ની રીટ જારી કરી સામાવાળાઓને બાકી નીકળતી નિકાસ રીબેટની રકમ કુલ રૂ. ૪૫,૯૩,૪૦૫/- (અંકે રૂપિયા પિસ્તાલીસ લાખ ત્રાણું હજાર ચારસો પાંચ પૂરા) તુરંત ચૂકવી આપવા નિર્દેશ આપવા કૃપા કરશો, જેની વિગતો અહીં સાથે સામેલ પરિશિષ્ટ – A માં આપેલ છે, અને વિલંબિત ચૂકવણીઓ માટે વ્યાજ સાથે એવું ઠરાવીને કે અરજદાર નંબર ૧ કંપની દ્વારા સામાવાળા નંબર ૪

ને નિકાસના પુરાવા અને રીબેટના દાવા રજૂ કર્યાની તારીખથી ૩ મહિનાથી વધુ સમય માટે નિકાસ પર ચૂકવેલ જકાતના રીબેટમાં વિલંબ કરી શકાય નહીં.

(B) આપ નામદાર મહેરબાન થઈ વીતેલી રીબેટ ચૂકવણીઓ માટે તેમજ પડતર અને ભવિષ્યના રીબેટ દાવાઓ માટે દાવાની તારીખથી ચૂકવણીની તારીખ સુધીના ત્રણ મહિના પછી ગણતરી કરેલ વિલંબના સમયગાળા માટે સેન્ટ્રલ એક્સાઈઝ એક્ટ, ૧૯૪૪ ની કલમ ૧૧ B હેઠળ સૂચિત દરે વ્યાજની ચૂકવણી મંજૂર કરવા કૃપા કરશો.

(C) આપ નામદાર મહેરબાન થઈ એવું ઠરાવવા કૃપા કરશો કે જકાતની ચૂકવણી કર્યા પછી અને રીબેટના દાવા હેઠળ કરેલ નિકાસના સંબંધમાં નિકાસનો પુરાવો મોડો રજૂ કરવાના આધારે સામાવાળા નંબર ૨ દ્વારા કોઈપણ પ્રકારનો દંડ લાદી શકાય નહીં, અને પરિશિષ્ટ – A ની વિગતો મુજબ દંડ પેટે ગેરકાયદેસર અને એકતરફી રીતે કાપી લીધેલ રૂ. ૧,૨૨,૦૦૦/- (અક્ષરે રૂપિયા એક લાખ બાવીસ હજાર પૂરા) ની રકમ વસૂલાતની તારીખોથી સામાવાળાઓ દ્વારા રીફંડ ચેક જારી કરવાની તારીખ સુધીના સમયગાળા માટે વાર્ષિક ૧૮% ના દરે વ્યાજ સાથે રીફંડ કરવાનો હુકમ કરવા કૃપા કરશો.

(D) આપ નામદાર મહેરબાન થઈ સામાવાળા નંબર ૪ દ્વારા અરજદાર નંબર ૧ કંપનીને મૂળ ૬ બેંક ગેરંટીઓ તાત્કાલિક પરત કરવાનો નિર્દેશ આપવા કૃપા કરશો, કારણ કે ઉક્ત બેંક ગેરંટીઓની માન્યતાનો સમયગાળો ઘણો સમય પહેલા પૂરો થઈ ગયો છે અને સામાવાળા નંબર ૪ દ્વારા ઉક્ત મૂળ બેંક ગેરંટીઓને ગેરકાયદેસર રીતે રોકી રાખવાથી અરજદાર નંબર ૧ કંપનીને વ્યાજ, બેંક ચાર્જિસ, ક્રેડિટ લિમિટનું નુકસાન વગેરેના સ્વરૂપમાં ભારે નુકસાન થઈ રહ્યું છે.

(E) આપ નામદાર મહેરબાન થઈ આ સ્પેશિયલ સિવિલ એપિલિકેશનનો આખરી

નિકાલ ન થાય ત્યાં સુધી જકાતની ચૂકવણી હેઠળ કરેલ નિકાસના પુરાવા મોડા રજૂ કરવાના આધારે સામાવાળા નંબર ૨ ને કોઈ દંડ ન લાદવા અંગેના નિર્દેશ દ્વારા એકતરફી વચગાળાની રાહત આપવા કૃપા કરશો.

[૧.૧] રીબેટ મંજૂર કરવાના સંબંધમાં માંગવામાં આવેલ દાદનો સવાલ છે ત્યાં સુધી, એવું જણાય છે કે ત્રણ કિસ્સાઓને બાદ કરતાં મોટે ભાગે રીબેટ પહેલેથી જ મંજૂર કરી દેવામાં આવ્યું છે. રીબેટના બાકીના દાવાઓ અંગે, એવું રજૂ કરવામાં આવ્યું છે કે AR-4 અને બેંક રિયલાઈઝેશન સર્ટિફિકેટ જેવી જરૂરી વિગતો પૂરી પાડ્યાની તારીખથી બે અઠવાડિયાના સમયગાળામાં તેના પર વિચાર કરવામાં આવશે અને મંજૂર કરવામાં આવશે. સંબંધિત સામાવાળાઓને તે મુજબ કાર્યવાહી કરવા અને ઉપરોક્ત દસ્તાવેજો રજૂ કર્યાના બે અઠવાડિયાના સમયગાળામાં રીબેટ મંજૂર કરવા પર વિચાર કરવાનો નિર્દેશ આપવામાં આવે છે.

[૧.૨] હવે રીબેટની વિલંબિત ચૂકવણી પર માંગવામાં આવેલ વ્યાજનો સવાલ છે ત્યાં સુધી, અરજદારો તરફથી ઉપસ્થિત વિદ્વાન એડવોકેટ શ્રી અચ્યર મોટા પ્રશ્નને ખુલ્લો રાખવાની સ્વતંત્રતા સાથે વર્તમાન અરજીમાં ઉક્ત રાહતો પર ભાર મૂકતા નથી. સંજોગો અનુસાર, રીબેટની વિલંબિત ચૂકવણી પરના વ્યાજ અંગેની દાદ પર ભાર ન મૂકાયેલ હોવાથી તેને રદ કરવામાં આવે છે. જો કે, રીબેટની વિલંબિત ચૂકવણી પરના વ્યાજ અંગેનો કાયદાનો પ્રશ્ન યોગ્ય કેસમાં વિચારણા કરવા માટે ખુલ્લો રાખવામાં આવે છે.

[૧.૩] હવે બેંક ગેરંટી પરત કરવાનો સવાલ છે ત્યાં સુધી, અરજદારો તરફથી ઉપસ્થિત વિદ્વાન એડવોકેટ શ્રી અચ્યર, નિકાસનો પુરાવો સંતોષાય/રજૂ કરાયાથી બેંક ગેરંટી / બેંક ગેરંટીઓ પરત કરવા માટે યોગ્ય સત્તાધિકારીનો સંપર્ક કરવાની સ્વતંત્રતા સાથે વર્તમાન અરજી પર ભાર મૂકતા નથી. જ્યારે પણ નિકાસના પુરાવા સાથે આવી દાદ માંગવામાં આવે, ત્યારે બેંક ગેરંટી પરત કરવા અંગેના પ્રશ્ન પર વહેલામાં વહેલી તકે

વિચારણા કરી તેનો ઉકેલ લાવી શકાય છે.

[૨.૦] હવે નિયત સમયગાળામાં નિકાસનો પુરાવો રજૂ કરવામાં નિષ્ફળ ગયાનો આક્ષેપ કરીને મેડિસિનલ એન્ડ ટોયલેટ પ્રિપેરેશન્સ (એક્સાઇઝ ડ્યુટીઝ) રૂલ્સ, ૧૯૫૬ ના નિયમ ૧૭ પર લાદવામાં આવેલ દંડના પડકારનો સવાલ છે ત્યાં સુધી, અમે અરજદારો તરફથી ઉપસ્થિત વિદ્વાન એડવોકેટ શ્રી અચ્યર અને સામાવાળાઓ તરફથી ઉપસ્થિત વિદ્વાન એજીપી સુશ્રી મૈથિલી મહેતાને સાંભળ્યા છે.

[૨.૧] એ નોંધવું જરૂરી છે અને એ વિવાદમુક્ત છે કે અરજદારો દ્વારા માલની નિકાસ જકાતની ચૂકવણી કરીને કરવામાં આવી હતી અને બોન્ડ હેઠળ નહીં. મેડિસિનલ એન્ડ ટોયલેટ પ્રિપેરેશન્સ (એક્સાઇઝ ડ્યુટીઝ) રૂલ્સ, ૧૯૫૬ નો નિયમ ૧૭ એવા કિસ્સામાં લાગુ થશે જ્યાં આ નિયમોના પ્રકરણ VII ની જોગવાઈ અનુસાર કરપાત્ર માલની નિકાસ કરવામાં આવે છે, જે નીચે મુજબ વંચાય છે;

“૧૭. નિયત સમયગાળામાં નિકાસનો પુરાવો રજૂ કરવામાં નિષ્ફળ જવા બદલ દંડ – જ્યારે આ નિયમોના પ્રકરણ VII ની જોગવાઈઓ અનુસાર બોન્ડમાં કરપાત્ર માલની નિકાસ કરવા માટે અધિકૃત કોઈપણ વ્યક્તિ એક્સાઇઝ કમિશ્નરની સંતોષ મુજબ આવી નિકાસનો પુરાવો રજૂ કરવામાં નિષ્ફળ જાય છે, ત્યારે તેણે ઈન-ચાર્જ અધિકારી દ્વારા લેખિત માંગણી કરવામાં આવતાં આવા માલ પર આકારણીપાત્ર જકાત તુરંત ચૂકવવાની રહેશે, અને તે દંડને પણ પાત્ર રહેશે જે, મહત્તમ બે હજાર રૂપિયાને આધીન રહીને, જકાતની રકમ કરતાં બમણી રકમ સુધી વિસ્તરી શકે છે અને જ્યાં સુધી આવી જકાત અને દંડ ચૂકવવામાં ન આવે ત્યાં સુધી, એક્સાઇઝ કમિશ્નર તેમના વિવેકબુદ્ધિથી આવી વ્યક્તિને બોન્ડમાં કરપાત્ર માલની વધુ નિકાસ કરવાની પરવાનગી આપવાનો ઈનકાર કરી શકે છે.”

[૨.૨] વિદ્વાન એજીપી, સુશ્રી મૈથિલી મહેતાએ મેડિસિનલ એન્ડ ટોયલેટ પ્રિપેરેશન્સ (એક્સાઇઝ ડ્યુટીઝ) રૂલ્સ, ૧૯૫૬ ના નિયમ ૧૦૩ પર આધાર રાખ્યો છે, જે નીચે મુજબ વંચાય છે;

“૧૦૩. રીબેટ માટેનો દાવો રજૂ કરવો – રીબેટની ચૂકવણી મેળવવા માટે, નિકાસકારે જે એક્સાઇઝ કમિશ્નરના અધિકારક્ષેત્રમાંથી માલ મોકલવામાં આવ્યો હતો તેમને નિકાસના બંદર અથવા પોસ્ટ ઓફિસ અથવા સરહદ, જે પણ હોય, ત્યાં માલની તપાસ કરનાર અધિકારીનું પ્રમાણપત્ર ધરાવતી અરજીની બીજી નકલ રજૂ કરવાની રહેશે. જો એક્સાઇઝ કમિશ્નર આવા પ્રમાણપત્ર આપનાર અધિકારી પાસેથી મળેલ મૂળ નકલ સાથે બીજી નકલની સરખામણી કરવાથી સંતોષ પામે કે દાવો યોગ્ય છે, તો તેઓ રીબેટ મંજૂર કરશે.

શરત એ છે કે જકાતના રીબેટ માટેના આવા દાવાઓ નિકાસના બંદર અથવા પોસ્ટ ઓફિસ અથવા સરહદ, જે પણ હોય, ત્યાં માલની તપાસ કરનાર અધિકારીનું પ્રમાણપત્ર જારી કર્યાની તારીખથી એક મહિનાની અંદર કરવાના રહેશે:

વધુમાં શરત એ છે કે એક્સાઇઝ કમિશ્નર તેમની વિવેકબુદ્ધિથી તે સમયગાળો લંબાવી શકે છે જેની અંદર રીબેટ માટેના આવા દાવા કરવામાં આવશે.”

[૨.૩] મેડિસિનલ એન્ડ ટોયલેટ પ્રિપેરેશન્સ (એક્સાઇઝ ડ્યુટીઝ) રૂલ્સ, ૧૯૫૬ ના નિયમ ૧૦૩ ની જોગવાઈઓને ધ્યાનમાં લેતાં, અમારું માનવું છે કે દંડ લાદતી વખતે નિયમ ૧૦૩ બિલકુલ લાગુ પડશે નહીં. નિયમ ૧૦૩ એ રીબેટ માટેનો દાવો રજૂ કરવા અંગેનો છે. દંડ લાદવાનું ફક્ત નિયમોના નિયમ ૧૭ હેઠળ જ હશે, જે અહીં ઉપર પુનઃઉત્પાદિત કરવામાં આવેલ છે. અહીં ઉપર અવલોકન કર્યા મુજબ, મેડિસિનલ એન્ડ ટોયલેટ પ્રિપેરેશન્સ (એક્સાઇઝ ડ્યુટીઝ) રૂલ્સ, ૧૯૫૬ ના નિયમ ૧૭ હેઠળનો દંડ બોન્ડમાં કરપાત્ર માલની નિકાસના કિસ્સામાં આકારણીપાત્ર રહેશે, અને તેથી, જ્યારે નિયમોના પ્રકરણ VII ની જોગવાઈઓ અનુસાર બોન્ડમાં કરપાત્ર માલની નિકાસ કરવા

માટે અધિકૃત કોઈપણ વ્યક્તિ એક્સાઈઝ કમિશ્નરની સંતોષ મુજબ આવી નિકાસનો પુરાવો રજૂ કરવામાં નિષ્ફળ જાય છે, ત્યારે તેણે ઇન-ચાર્જ અધિકારી દ્વારા લેખિત માંગણી કરવામાં આવતાં આવા માલ પર આકારણીપાત્ર જકાત તુરંત ચૂકવવાની રહેશે, અને તે દંડને પણ પાત્ર રહેશે જે, મહત્તમ બે હજાર રૂપિયાને આધીન રહીને, જકાતની રકમથી બમણી રકમ સુધી વિસ્તરી શકે છે. નિયમ ૧૭ ને ધ્યાનમાં લેતાં દંડ લાદવાનો હેતુ અને ઉદ્દેશ્ય એવો જણાય છે કે એક તરફ સંબંધિત વ્યક્તિએ બોન્ડ હેઠળ (જકાતની ચૂકવણી કર્યા વિના) કરપાત્ર માલની નિકાસ કરી છે અને બીજી તરફ ત્યારબાદ તે એક્સાઈઝ કમિશ્નરની સંતોષ મુજબ આવી નિકાસનો પુરાવો રજૂ કરવામાં નિષ્ફળ જાય છે. તેનો અર્થ એ થાય કે, તેણે બોન્ડ હેઠળ માલની નિકાસ કરી હોવાથી તે જકાતની ચૂકવણી કર્યા વિના નિકાસનો લાભ મેળવવાનું ચાલુ રાખે છે. સંજોગો અનુસાર, વર્તમાન કેસમાં, સામાવાળા સત્તાધિકારી અરજદારો પર મેડિસિનલ એન્ડ ટોયલેટ પ્રિપેરેશન્સ (એક્સાઈઝ ડ્યુટીઝ) રૂ. ૧૯૫૬ ના નિયમ ૧૭ હેઠળ દંડ લાદવા માટે વ્યાજબી નથી. એવું જણાવવામાં આવ્યું છે કે સામાવાળાઓએ મેડિસિનલ એન્ડ ટોયલેટ પ્રિપેરેશન્સ (એક્સાઈઝ ડ્યુટીઝ) રૂ. ૧૯૫૬ ના નિયમ ૧૭ હેઠળ દંડ પેટે રૂ. ૧,૨૮,૦૦૦/- ની વસૂલાત કરી છે, જે ટકી શકે તેમ નથી, અને તેથી, અરજદારો દંડનું રીફંડ મેળવવા / પરત મેળવવા માટે હક્કદાર રહેશે.

[૩.૦] ઉપર જણાવેલ બાબતોને ધ્યાનમાં રાખીને અને અહીં ઉપર જણાવેલ કારણોસર, અરજી અંશતઃ સફળ થાય છે. મેડિસિનલ એન્ડ ટોયલેટ પ્રિપેરેશન્સ (એક્સાઈઝ ડ્યુટીઝ) રૂ. ૧૯૫૬ ના નિયમ ૧૭ હેઠળ લાદવામાં આવેલ રૂ. ૧,૨૮,૦૦૦/- નો આક્ષેપિત દંડ આથી રદ અને સેટ એસાઈડ કરવામાં આવે છે. સંબંધિત સામાવાળાઓએ આજે થી છ અઠવાડિયાના સમયગાળામાં અરજદારોને તે પરત કરવાનું રહેશે, તેમ કરવામાં નિષ્ફળ ગયેથી તેના પર વાર્ષિક ૯% ના દરે વ્યાજ ચડશે. રૂ. ૩૯૦૦૦/- નો દંડ ઉપરોક્ત સીમા સુધી આખરી કરવામાં આવે છે. કોઈ ખર્ચ નહીં.

(એમ. આર. શાહ, ન્યાયમૂર્તિ)

(બી. એન. કારિયા, ન્યાયમૂર્તિ)

This judgment has been translated using AI Tool – SUVAS.

=====

અસ્વીકરણ: સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઈ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

DISCLAIMER: The translated judgement in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/ her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgement shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.